

OverSIGter

AMERIKANSK SOCIALISME OG FAGBEVÆGELSE I BEGYNDELSEN AF DET 20. ÅRHUNDREDE

EN HISTORIOGRAFISK OVERSIGT

AF

METTE SKAKKEBÆK

Nogle af de læsere, der har kendskab til USA's historie, vil nok betragte den amerikanske socialisme som hørende til i småtingsafdelingen, al den stund, at den ikke synes at have haft nogen påviselig indflydelse på det USA, vi kender idag. At der måske nok er grund til at sætte spørgsmålstegn ved en sådan opfattelse, er én ting. Noget andet er, at der i USA efterhånden er fremkommet så megen litteratur derom, at det kan være umagen værd at beskæftige sig ikke alene med emnet, men også med den historieskrivning, der er opstået deromkring, og forsøge at få et overblik over den.

Med den udvikling amerikansk historieskrivning har gennemgået i dette århundrede, mærkbart præget af historikernes forskellige livsopfattelse og problemerne i deres samtid,¹ er det uundgåeligt, at et emne som dette er blevet genstand for svingende vurderinger og beskrivelser. Jeg skal først give en kort orientering om de socialistiske partier og den amerikanske arbejderbevægelse og deres udvikling i de første årtier af dette århundrede. Desuden skal jeg forsøge at placere nogle af de historikere, der har beskæftiget sig med emnet, i deres historiografiske sammenhæng.²

Den marxistiske socialisme i USA, der har sine rødder tilbage til 1860'erne, har i lighed med den europæiske antaget mangfoldige former i tidens løb, uden at nogen af dem på noget tidspunkt har opnået dimensioner, der kunne måle sig med de europæiske. — Fra små marxistiske studiegrupper, der i første række ønskede en effektiv fagbevægelse som udgangspunkt, over det sejlivede, strengt dogmatiske og autoritært styrede Socialist Labor Party, der havde sin blomstringstid i 90'erne, det revisionistiske Socialist Party of America med den største vælgeropbakning af dem alle, forskellige Farmer-Labor partier med mere eller mindre klart formuleret socialistisk program, til kommunistpartiet, der først rigtigt blev hørt fra midten af 30'erne og til McCarthyismen var klinget ud.

¹ Niels Thorsen, *Nyere tendenser i amerikansk historiografi*. HT 74. Kbh. 1974, s. 342.

² Jeg har tilstræbt at udvælge repræsentanter for de forskellige tendenser, suppleret med de vigtigste bibliografiske oplysninger på bekostning af en udtømmende oversigt.

Litteraturen om socialismen har især omhandlet perioden fra 1880 til 1920, hvilket hovedsageligt kan tilskrives to forhold i dette tidsrum: den samtidige konsolidering af den europæiske socialisme, samt at der i denne periode i amerikansk samfundsliv søgtes nye værdier og kriterier på baggrund af den økonomiske ekspansion og at arbejderbevægelsen i de år trak de retningslinier op, der skulle føre til en udvikling helt anderledes end den europæiske. Hovedspørgsmålene har således været: Hvorfor udviklede der sig ikke en socialistisk arbejderbevægelse i USA, i lighed med de industrialiserede lande i Europa, og hvorfor sluttede den amerikanske fagbevægelse ikke op om et arbejderparti? Hvis amerikansk historieskrivning generelt har været præget af en sammenligning mellem udviklingen i Europa og USA,³ gælder det nok særligt behandlingen af socialismens rolle — eller mangel på samme. — Derfor har opmærksomheden fortrinsvis samlet sig om Socialist Party of America, (SPA), der på mange måder synes at ligne de europæiske socialdemokratier, og derfor netop skulle have haft chance for at udvikle sig i samme retning. Litteraturen omkring SPA vil også være i centrum i denne oversigt.

Den marxistiske socialisme kom til USA med tyske immigranter, politiske flygtninge, heraf nogle med nær tilknytning til kredsen omkring Marx og Engels. Den ideologiske inspiration kom dels fra den 1. internationale, dels fra den tyske Lassalle retning. Den første partidannelse, der havde nogen betydning, var Socialist Labor Party, der dannedes i 1876. Partiet ønskede en hurtig omvæltning af samfundet, hvortil en forening af den økonomiske og politiske organisering af arbejderklassen var nødvendig. Efter Daniel De Leons overtagelse af ledelsen opstod på den baggrund et modsætningsforhold til den nystiftede fagbevægelse, American Federation of Labor, AFL. Socialisterne søgte at overtage ledelsen i AFL, såvel som i Knights of Labor, som AFL senere skulle erstatte; metoderne var imidlertid så hårdhændede, at det fik fagbevægelsen til at cementere sin politik som »pure-and-simple unionism«, uden partipolitisk tilhørssted. I stedet søgte SLP at etablere en alternativ fagbevægelse, Socialist Trades and Labor Alliance, som fik en ringe succes. Marx og særlig Engels, der fulgte den amerikanske udvikling med opmærksomhed,⁴ så ikke med tilfredshed på SLPs fremfærd. Engels beklagede sig således over De Leons ledelse af den amerikanske socialisme, for dens manglende vilje til at tilpasse sig amerikanske forhold, f. eks. var størstedelen af den socialistiske presse på tysk.⁵

Det dårlige forhold til fagbevægelsen og den hårde partidisciplin var hovedårsagerne til, at en fraktion forlod partiet og i 1901 sammen med det tidligere Social Democratic Party of America⁶ dannede Socialist Party of America, SPA.

³ Niels Thorsen, *anf. arb.*, s. 345.

⁴ R. Laurence Moore, *European Socialists and the American Promised Land*. Oxford 1970, kap. 1-3. — Harvey Klehr, *Marxist Theory in Search of America*. *Journal of Politics* XXXV, 1973.

⁵ Engels til Sorge, 12. maj 1894. Alexander Trachtenberg, ed., *Letters to Americans, 1848-1895*. N.Y. 1953, s. 263.

⁶ Dette parti var for en stor del resultat af mødet mellem Eugene Debs, tidligere aktiv i populistpartiet og leder af jernbanearbejdernes fagforening, og den østrigske typograf Victor Berger, der omvendte Debs til socialismen. Det er ikke malplaceret at anvende dette ud-

— Det nye parti måtte ret hurtigt se i øjnene, at der også inden for dets egne rammer var tilløb til splittelse; der fremstod en venstrefløj, en midter- og en højrefløj, hvor dog skellene mellem de to sidste var mindre tydelige. De mest kendte personer, der kan nævnes som eksponenter for disse grupper, er William Haywood, Eugene Debs, Morris Hillquit og Victor Berger.⁷ Disse gruppers forskellige tolkning af den amerikanske socialisme kommer tydeligt til udtryk i forbindelse med deres syn på fagbevægelsen. — Midter- og højrefløjen lagde fra starten vægt på at etablere et samarbejde med AFL, og på at få AFL til at optage socialistiske målsætninger som deres; dette mente de bedst kunne opnås ved at arbejde inden for AFL. Venstrefløjen indså hurtigt det umulige heri, og deltog aktivt i eller støttede oprettelsen af forskellige alternative fagforeninger, der for norges vedkommende mandede ud i Industrial Workers of the World, IWW.

Skønt den progressive bevægelse mest var et middelklassefænomen,⁸ red partiet med sit hastigt stigende stemmetal i høj grad med på den progressive, socialindignerede bølge, som også indeholdt en kritik af industrien. Den revisionistiske, reformivrige linie, der kendetegnede partiet udadtil var vanskeligt forenelig med det revolutionære, destruktive image, som IWW og socialistpartiets venstrefløj havde i befolkningen. SPA ekskluderede derfor i 1912 de mest fremtrædende venstrefløjsfolk, og provokerede dermed udvandringen af endnu flere. — Præsidentvalget i 1912 gav partiet dets største valgsejr, 6 % af stemmerne, et resultat der indirekte var årsag til gennemførelse af reformer i kongressen og i delstaternes lovgivende forsamlinger, på områder som arbejdssikkerhed, arbejdstid, ulykkeserstatning, boligvæsenet o. a. — Socialisternes fremgang markerede sig også ved erobringen af talrige lokale folkevalgte embeder og pladser i de lovgivende delstatsforsamlinger spredt over det meste af landet,⁹ men undtagelse af visse syd-

tryk om Debs, idet hans socialisme var præget af en religiøs iver, som havde rod i hans temperament. — Den bedste biografi om Debs er stadig Ray Ginger, *The Bending Cross*. New Brunswick 1949. — Nyere er Harold W. Currie, *Eugene V. Debs*. Boston 1976.

⁷ Haywood, minearbejder fra Colorado, blev en central figur i IWW, som han var medstifter af. Herved distancerede han sig fra partiets officielle fagbevægelsespolitik. Skønt hans ledelse af strejker sigtede på fredeligt forløb, blev han ekskluderet af partiet i 1912, foranlediget af hans indirekte anbefaling af militante aktioner og sabotage som midler i klassekampen. Døde i Sovjet Unionen 1928. — Joseph H. Conlin, *Big Bill Haywood and the Radical Union Movement*. 1969. — Debs allierede sig ikke med nogen af de nævnte fløje i partiet, men undgik helst ideologiske stridigheder. Han anses oftest for stående mellem Haywood og Hillquit. Denne centrale placering, foruden stor popularitet i befolkningen, samt den omstændighed, at han var født i USA, gjorde ham til præsidentkandidat 5 gange. — Hillquit, jurist af uddannelse og af jødisk New York familie, fremstod som den mest teoretisk velbevandrede og interesserede; forfatter af bl. a.: *History of Socialism in the United States*. 1910, genoptrykt N.Y. 1971. Se Robert Iversen, *Morris Hillquit: American Social Democrat*. Iowa 1951. — Victor Berger var den ubestridte leder af højrefløjen, hvis organisationstalent er en del af forklaringen på partiets styrke i hans hjemstat, Wisconsin. Hans og højrefløjens dilemma er behandlet af Sally Miller, *Victor Berger and the Promise of Constructive Socialism 1910–1920*. N.Y. 1973.

⁸ Litteraturen om den progressive bevægelse er mangfoldig. En af de bedste samlede vurderinger af Robert Wiebe, *The Search for Order, 1877–1920*. N.Y. 1968.

⁹ James Weinstein, *The Decline of Socialism in America, 1912–1925*. N.Y. 1967, s. 116–118.

stater. Disse sejre vakte i nogle partiafdelinger blandede følelser; i de afdelinger, som var tilhængere af en mere kampbetonet, mindre samarbejdsvillig kurs, forbød man sine kandidater at modtage valget til det embede, de havde vundet.

Ved den første verdenskrigs udbrud forsøgte SPA at mægle mellem de europæiske socialistpartier i den 2. internationale, et forsøg som stort set blev ignoreret, og da USA trådte ind i krigen, protesterede SPA. Regeringen indførte strenge censurbestemmelser mod al antikrigspropaganda, hvilket også ramte de socialistiske tidsskrifter og aviser. Da disse publikationer var et vigtigt bindeled til de mindre, isoleret beliggende afdelinger, såvel som mellem alle lokalafdelinger indbyrdes og til den nationale ledelse, var virkningen voldsom. Den stærkt oppiskede prokrigsstemning og dermed følgende aktive og passive forfølgelse af modstandere bidrog til at kvæle megen radikal aktivitet. Den russiske revolution i 1917 medførte en venstredrejning i socialistpartiets politik, men der var ikke enighed om, hvor kraftigt dette sving skulle være. Medlemsskaren ændrede også karakter i de nærmestfølgende år, idet flere af de lokale afdelinger måtte bukke under som følge af krigen. Hovedvægten kom til at ligge på de nordøstlige industribyer, hvortil også flyttede en del østeuropæiske immigranter. I 1919 kom det til en splittelse af partiet i flere grupper, heriblandt det senere kommunistparti. Partiapparatet beholdtes af den gamle ledelse, men medlemstallet blev reduceret betydeligt.¹⁰ The Red Scare, den bølge af fremmedhad, der gik hen over landet efter krigens afslutning, og som under indtryk af den russiske revolution og socialistpartiets anti-krigsholdning var rettet mod alle grader af venstreorientering, gik hårdt ud over mange afdelingers medlemstal.¹¹ Men 1920-valget gav dog socialistpartiet et godt resultat (3,4 %), på trods af at præsidentkandidaten, Eugene Debs sad i fængsel under valget.

Forholdet til fagbevægelsen var blevet yderligere præget af distance under krigen, idet AFL støttede regeringens krigspolitik, og samtidigt erhvervede sig fordele med hensyn til forhandlingsret og arbejdsvilkår. Desuden kom flere industrier under regeringskontrol, og de pågældende fagforeninger følte sig under regeringens beskyttelse og i forbund med det demokratiske parti. Da f. eks. jernbanerne efter krigen atter kom på private hænder, regeringsmagten skiftede og det demokratiske parti havde store indre vanskeligheder, bredte der sig i visse fagforeninger et ønske om et arbejderparti. Skønt AFLs politik stadig var uændret med hensyn til kun at drive »pure-and-simple unionism«, gik man dog alligevel ind på officielt at støtte den kandidat, der i 1924 blev opstillet af Conference for Progressive Political Action, den gamle, progressive senator Robert La-Follette. Socialistpartiet var også indgået i denne koalition af overlevende progressive organisationer, resterne af Theodore Roosevelts progressive parti, flere af de mest utilfredse fagforeninger og tidligere socialistisk dominerede fagforbund, i det håb at et mere permanent arbejderparti måtte opstå heraf. — Skønt resultatet af valget var det hidtil bedste nogen tredjepartikandidat var kommet med,

¹⁰ SPA drejede også til venstre og søgte optagelse i Comintern, men blev afvist.

¹¹ Stanley Coben, *A Study in Nativism: The American Red Scare of 1919-1920*. Political Science Quarterly LXXIX March 1964, anlægger en social psykologisk synsvinkel på fænomenet.

17 %, havde socialistpartiet ikke vundet nogen styrke for sig selv; tværtimod gik mange lokalafdelinger i opløsning efter det trods alt svage resultat. Trængt på den ene side af kommunistpartiet, der havde fundet sine ben i forhold til Moskva,¹² og af de forskellige farmer-labor partier, og på den anden af den almindelige holdningsændring hos arbejderne i tyverne, som også den faldende organisationsprocent hos fagbevægelsen vidnede om, var socialistpartiet svundet betydeligt ind.

Et lederskifte efter de gamle ledes død, bragte en vis fornyelse. Norman Thomas appellerede til en ny generation af intellektuelle, som ikke havde spillet nogen rolle, siden Wilsons kampagneløfte om socialt reformprogram og spørgsmålet om krigsdeltagelsen havde fået partiets intellektuelle til at samle sig om det demokratiske parti. — Depressionsårene gav socialistpartiet en øget styrke ved valget i 1932, men dette skabte også problemer mellem de gamle i partiet og de nytillkomne, der viste sig at være en meget inhomogen gruppe, bestående bl. a. af udvandrere fra kommunistpartiet og det samlede trozkist parti. Fagbevægelsen, AFL, havde derimod forventninger til New Deal-politikken, og det nystiftede CIO hældede til kommunistpartiet. Ved valget i 1936 var partiet så splittet med hensyn til, hvilken holdning man skulle indtage til såvel indenrigspolitiske som udenrigspolitiske problemer, at dets indsats ved præsidentvalget gav et mikroskopisk resultat. — Derefter gik partiet over til at koncentrere sig om oplysnings- og undervisningsvirksomhed, og radikalt politisk initiativ overgik til kommunistpartiet.

De centrale spørgsmål i forbindelse med den amerikanske arbejderbevægelses historie, som blev omtalt i indledningen, indeholder i sin syntaktiske opbygning en forventning om det modsatte forløb. Oprindelsen til denne formulering ligger hos Marx og Engels, som nærrede store forhåbninger til socialismens hastige udbredelse i USA. Industrialiseringen i dette land syntes på meget kort tid at have nået en udviklingsgrad, der forholdsvis stod mål med den britiske, og kapitalkoncentrationen forekom at være mere intens, end det kendtes i Europa.¹³ De forventede, at det kun ville være et spørgsmål om tid, før den amerikanske arbejderklasse var moden til at omstyrte dette monopolstyrede økonomiske system.

Uadskilleligt fra problematikken omkring socialismens manglende gennemslagskraft er naturligvis hele den amerikanske arbejderbevægelses struktur. — Som ovenfor nævnt varetoges den faglige og økonomiske organisering af American Federation of Labor, som straks fra sin grundlæggelse i 1896 tog afstand fra at engagere sig i politik og at tilknytte sig noget bestemt politisk parti. Skønt de socialistiske medlemmer af AFL flere gange var meget tæt på at få det årlige konvent til at vedtage en socialistisk formålsparagraf, så forblev AFLs politik orienteret mod at sikre arbejderne organisationsret og forhandlingsret, samt at opnå så store forbedringer som muligt med hensyn til løn, arbejdstid og arbejdsforhold. — AFL optrådte som andre interesseorganisationer, som pressionsgruppe, særligt på

¹² Fra en splittelse i flere smågrupper med forskellige opfattelser forenedes kommunisterne under navnet Workers' Party i 1921 og begyndte at arbejde åbenlyst i fagforeninger efter henstilling fra 3. Internationale.

¹³ Se note 4 og 5.

delstatsplan. Det var AFLs hensigt at bevise, at arbejdernes organisation var en ansvarlig institution i det amerikanske samfund, og ikke kun et fænomen, der ville sabotere den frie konkurrence om og prisdannelse på varer og arbejdskraft. Organiseringen af arbejderne gik imidlertid meget langsomt. Arbejdsgivernes modstand var stærk, og strejker og andre sammenstød med lovgivningsmagten var voldelige og blodige. Flere af de store industriers arbejdere blev først organiseret langt ind i 30'erne.

AFLs organiseringsstruktur gik efter faglige skillelinjer, og formålet var at værne om faglige rettigheder og arbejdsområder. På nær nogle få forbund, som var organiserede efter industrielle afgrænsninger, var AFL forbeholdt de faglærte. Dette organisationskriterium var genstand for kraftige angreb fra socialistpartiet, der argumenterede for industriforbund som det, der gav den bedste forhandlingsposition overfor arbejdsgiverne, samtidigt med at det ville fremme arbejdernes fællesskabsfølelse og klassebevidsthed. AFL forblev dog stort set et lukket land for ufaglærte. Disse samledes tildels i den syndikalistisk orienterede organisation, Industrial Workers of the World, (IWW), som fortrinsvis havde sin styrke blandt de vestlige skov- og landarbejdere, og blandt de nordøstlige områders tekstilarbejdere, hvoraf en stor del var immigranter. Den løse organisationsform som IWW havde, bl. a. som resultat af medlemmernes ringe geografiske stabilitet, gør det vanskeligt at bedømme dens størrelse, men langt de fleste ufaglærte og/eller minoritetsarbejdere forblev uorganiserede. Visse industrier oprettede deres egne arbejderorganisationer med repræsentanter for arbejderne i særlige samarbejdsråd med ledelsen, men uden indflydelse på løn og arbejdstid. Hensigten var at gøre de uafhængige fagorganisationer overflødige ved at acceptere en form for arbejderrepræsentation og ved at tilbyde velfærdsforanstaltninger af forskellig art. Særligt i tyverne, hvor den tekniske udvikling i industrien ikke mere krævede faglært arbejdskraft i samme omfang som før, vandt et sådant forhold til arbejdsgiverne tilslutning mange steder, hovedsageligt blandt de ufaglærte.

Historieskrivningen omkring den amerikanske arbejderbevægelse regnes for at tage sin begyndelse med John R. Commons. I modsætning til de klassiske *laissez-faire* økonomer, så Commons, skønt selv økonom af uddannelse, ikke på arbejderbevægelsen som et led i den almindelige økonomiske udvikling, men ud fra dens egne præmisser. Han tog afstand fra det ekstremt individualistiske ideal af det amerikanske samfund, som lå bag fordømmelsen af en organiseret arbejderbevægelse, og inspireret af Thorstein Veblen og Charles Beard, accepterede han klassebegrebet som en del af den dualistiske samfundsopfattelse, der tilhørte den progressive tankegang. På den baggrund gik han ind for arbejdernes krav om forhandlingsret, og understregede i sine arbejder fagbevægelsens berettigelse som institution i det amerikanske samfund ved at påvise dets rødder tilbage til nationens dannelse.¹⁴ Commons redigerede flerbindsværket *History of Labor in the United States*,¹⁵ og skrev selv det første, hvis indledning kan læses som hans konklusion af fagbevægelsens og hans visioner for dens fremtid. Essensen af det var,

¹⁴ John R. Commons, *American Shoemakers, 1648-1895. Labor and Administration*. N.Y. 1913.

¹⁵ John R. Commons et al., *History of Labor in the United States*. 4 vols. 1918-35.

som han skriver andetsteds: »It is not revolution and strikes we want, but collective bargaining on something like an organized equilibrium of equality«. ¹⁶ Det blev kendetegnende for, hvad der kaldtes Wisconsin School of Labor History, som i en årrække var det fremherskende syn på arbejderbevægelsen og dens historie. ¹⁷

Commons' elev og senere medarbejder var Selig Perlman. I sin mest markante bog »A Theory of the Labor Movement« ¹⁸ udvikler han gennem sammenligninger med arbejderbevægelserne i Rusland, England og Frankrig, hvorledes den amerikanske arbejderbevægelse fik den karakter, som på afgørende punkter adskilte den fra den europæiske. Den grundlæggende forskel ligger i, at de amerikanske arbejdere har bevaret den oprindelige arbejdermentalitet, der giver sig udtryk i en knaphedsbevidsthed og jobbevidsthed. Formålet for arbejderne med at organisere sig er derfor at bevare retten til at fordele den mængde arbejde, der er til stede, mellem fagfæller, med hvem man har et virkeligt interessefællesskab. — Arbejderne har tillige indset, at med den private ejendomsret som den centrale drivkraft i al amerikansk virksomhed, og den særligt store »modstandskraft« mod arbejdernes organisering, som arbejdsgiverne har i USA, er det den eneste realistiske mulighed. Derfor har der ikke været nogen anledning for intellektuelle til at øve indflydelse i retning af at introducere ideer om økonomisk og politisk magtovertagelse, d.v.s. socialisme. Her allierer Perlman sig med Lenin, der i 1905 skrev, at overladt til sig selv ville arbejderne udvikle en økonomisk organisering, og intet andet; den politiske målsætning, de socialistiske ideer, kom fra de veluddannede repræsentanter for de besiddende klasser, de intellektuelle. ¹⁹ — Med andre ord: AFL er et udtryk for den oprindelige og »naturlige« form for arbejderbevægelse. Hvad angår den lidet udviklede klassebevidsthed hos de amerikanske arbejdere opregner Perlman ikke overraskende en række forhold hvis betydning, han anser for at være afgørende: den åbne frontier, de rigelige økonomiske muligheder og den store sociale mobilitet, den almindelige stemmeret, for at nævne de vigtigste.

At Perlmans bog kan have haft så stor indflydelse som tilfældet var, kan måske nok undre i dag. Hans argumenter for den specielle psyke, som karakteriserer henholdsvis arbejdereren, forretningsmanden og den intellektuelle, virker direkte dilletantiske, ligesom andre af hans konklusioner forekommer meget lidt overbevisende. ²⁰ — Perlmans betydning ligger først og fremmest i udformningen af den tanke, at den amerikanske arbejderbevægelse er en afspejling af de ameri-

¹⁶ John R. Commons, *Myself*. 1913, s. 73. Se iøvrigt Maurice Issermann, »God Bless our American Institutions«: *The Labor History of John R. Commons*. *Labor History* 17, no. 3. Summer 1976.

¹⁷ Commons ansattes som økonomiprofessor i Wisconsin i 1904, men arbejdede og anerkendtes som senere også Perlman og Taft som historiker.

¹⁸ Selig Perlman, *A Theory of the Labor Movement*. N.Y. 1928.

¹⁹ På s. 8 og 9 citeres Lenin, *What Is To Be Done?* 1902.

²⁰ Adolf Sturmthal gør særligt op med den europæiske sammenligning i: *Comments on Selig Perlman's 'A Theory of the Labor Movement'*. *Industrial and Labor Relations Review* 4, nr. 4, 1951. — Skarp kritik af hans argumentation leverer Charles A. Gulick og Melvin K. Bers, *Insight and Illusion in Perlman's Theory of the Labor Movement*. *Industrial and Labor Relations Review* 6, nr. 4, 1953.

kanske samfundsforhold, og en integreret del deraf. AFL er altså ikke et fremmedelement, ej heller en afvigelse fra det sædvanlige forløb, som arbejderbevægelsen gennemløber, tværtimod. — Da bogen udkom i 1928 betød den støtte til AFL og dens samarbejds politik overfor arbejdsgiverne i en tid, hvor organiseringsprocenten var den laveste siden 1911, og den blev en opfordring til arbejderne om at slutte op om de faglige organisationer.

Perlman's teori om den amerikanske arbejderbevægelse blev den referenceramme, som senere opfattelser af dens historie og udvikling må ses imod. Det gælder både de historikere, der tog arbejderbevægelsens historie op, og de der særligt arbejdede med den amerikanske socialisme, tillige med de fleste, der skrev om amerikansk historie i det pågældende tidsrum. Man kan så spørge: i hvor høj grad har denne teori vist sig holdbar overfor senere forskningsresultater og tolkninger og i hvor høj grad har den vist sig anvendelig på arbejderbevægelsen efter 1928? Det første vil man kunne danne sig et indtryk af i det følgende. Det sidste vil ikke blive taget op her. Men David Brody skriver i sin indledning til en artikelsamling, der søger at stille spørgsmål ved Perlman fra forskellige sider: »Clearly the Wisconsin theory for all its insight and wisdom is a dated statement, that needs to be redone in the modern perspective. No one has yet undertaken, or at least completed that large task. Perhaps it is just as well. Ideally a comprehensive interpretation of the labor movement should arise out of the best that modern scholarship has to offer.«²¹ Perlman står der endnu, lettere ramponeret, men endnu ikke væltet.

Philip Taft, der som ung var medarbejder på Commons' store værk, er den, der mest detaljeret har kortlagt AFL's historie. I sine hovedværker²² og mange mindre arbejder, beretter han om AFL's kamp med arbejdsgiverne og domstolene, om strejker og boycotter som våben, og om de sejre, der opnåedes langs ad vejen ved den fremgangsmåde at acceptere det amerikanske politiske og økonomiske system, og på de betingelser søge at tillempe sig en plads i dette system. — En sådan indfaldsvinkel til emnet medfører nødvendigvis, at den socialistiske del af arbejderbevægelsen, det være sig den socialistiske opposition til Gompers politik inden for AFL's egne organisatoriske rammer, den mere militante organisation af ufaglærte, Industrial Workers of the World, eller socialistpartiet, betragtes som unormale tilfælde i den amerikanske sammenhæng. Den socialistiske arbejderbevægelse opfattedes af Taft som en yderligere komplikation for AFL i den kamp, der var vanskelig nok at føre: en enig arbejderbevægelse under AFL's ledelse var nødvendig, og betegnelsen »dual unionism« fik en særlig negativ ladning i sin anvendelse på den økonomiske organisering med politiske motiver.²³

²¹ David Brody, ed., *The American Labor Movement*. N.Y. 1971, s. 5.

²² Philip Taft, *A. F. of L. in the Time of Gompers*. N.Y. 1957. — Philip Taft, *From the Death of Gompers to the Merger. Organized Labor in American History*. N.Y. 1964.

²³ Man kan måske få det indtryk af Wisconsin skolen, at skellet mellem at skrive AFL's historie og udforme et programskrift har været lidt udvisket. Det er ikke helt tilfældigt. Både Commons og Perlman var personligt knyttet til AFL's ledere og skønt de principielt tog afstand fra intellektuelles indblanding i arbejderbevægelsens forhold, følte de sig i høj grad som rådgivere og forsvarere for AFL. — For Taft er det mindre udpræget, men også hans

En af Tafts samtidige er Philip Foner. Hans reaktion på Perlmans teori er den modsatte af Tafts. Foner ser nærmest AFL's resultater som minimale, i forhold til det, der kunne være opnået, hvis ikke AFL havde kørt så snævert på at fremme de faglærte arbejderes interesser. Hans værk, *History of the Labor Movement in the United States*, hvis sidst udkomne bind, 3 og 4, falder inden for denne periode, omhandler henholdsvis AFL fra 1900 til 1909 og IWW fra 1904 til 1909.²⁴ Ansvar for den politik, som AFL fører på bekostning af den store gruppe af ufaglærte, hvoraf en betragtelig del tilhørte de etniske mindretal, tillægger han AFL-formanden Samuel Gompers og kredsen af ledere fra de store fagforbund, som omgav ham. De menige medlemmer af forbundene støttede ikke nødvendigvis denne politik. — Denne synsvinkel understreges af hans sproglige stil, der udtrykker en tydelig indignation og hans stilistiske teknik, der konfronterer AFL's formålsparagraffer og retorik med den førte politik og dens resultater. Måske er det denne utilsørede kritik af fagbevægelsen, der har givet ham betegnelsen marxist blandt fagfæller; nogen tydelig marxistisk kritik er dog ikke let at spore. Hans udgangspunkt svarer snarere til den holdning som indtoges af den venstre fløj i socialistpartiet. Foners vurdering af SPA's forhold til fagbevægelsen viser partiet som værende for føjeligt og eftergivende for AFL-ledelsens foranstaltninger, i håbet om at ledelsen ville anerkende socialistpartiet som dets partipolitiske forbundsfælle.²⁵ En mere gennemført aktiv og profileret holdning hos de socialister, der arbejdede indenfor AFL's rammer, havde gavnet den samlede arbejderbevægelse.²⁶

Det første værk, der tog den amerikanske socialisme op til nøjere studium, var Egbert og Persons store tobindsværk, der indeholdt essays om »Socialism and American Life« samt et omfattende bibliografisk afsnit, nemlig hele sidste bind.²⁷ Det første bind indeholder essays om den utopiske socialisme i USA, marxismens opståen og udvikling i Europa, og forskellige aspekter ved kombinationen socialisme og USA. Flere af forfatterne til disse står benævnt som socialister, men fælles for de fleste er en let misstemning, en forsigtighed i behandlingen af emnet, samt en antydning af, at det amerikanske samfund i sin struktur ikke egnede sig som grund for radikale bevægelser i større omfang, og slet ikke af socialistisk tilsnit.

For Sidney Hook er det særligt på det social-psykologiske plan, at man skal søge årsagerne til den fejlslagne socialisme i USA.²⁸ Op til depressionen anser han

arbejder er apologetiske. Taft fungerede som sagkyndig i arbejderforhold i adskillige kommissioner under de nationale og delstatsregeringer, som også Commons gjorde.

²⁴ Philip S. Foner, *History of the Labor Movement in the United States I-IV*. N.Y. 1947-65. Vol. 3: *The Policies and Practices of the American Federation of Labor. 1900-1909*. — Vol. 4: *The Industrial Workers of the World. 1905-1917*.

²⁵ Foner, *anf. arb.* 3, s. 388-89.

²⁶ Det fremgår tydeligt, at Foner ikke har meget tilovers for Socialist Labor Party, der oprettede alternative fagforbund; *sst.* 3, s. 368-69.

²⁷ Donald D. Egbert & Stow Persons, eds., *Socialism and American Life*. Princeton Studies in American Civilization 4. Princeton 1952. Udgivet som resultat af en række studentersymposier afholdt på Princeton University.

²⁸ Sidney Hook, *The Philosophical Basis of Marxian Socialism in the United States*, s. 427.

begrebet amerikanisme for at have været et surrogat for socialisme: Det klasseløse samfund med lige muligheder for alle eksisterede allerede; socialismens løfter om frigørelse af de produktive kræfter kunne mærkes i den øgede amerikanske levestandard, som resultat af en økonomisk aktivitet underlagt meget få begrænsninger, etc. Amerikanisme, forstærket med den populære doktrin om fremskridt, syntes at indeholde, hvad der var fornuftigt i socialismen uden dets mystiske entusiasme og kulturelle extravagancer. — Hvad depressionen kunne have forårsaget af arbejdernes tiltrækning mod socialismen, blev forhindret af det billede, Sovjetunionen fremviste af socialisme udført i praksis: politistat, kulturel terror, ingen strejkeret, etc.²⁹ Den marxistiske økonom Paul Sweezy kalder sit essay »The Influence of Marxian Economics on American Thought and Practice«, men konkluderer, at der faktisk ikke har været nogen indflydelse, bl. a. på grund af de amerikanske akademiske institutioners afhængighed af deres bestyrelser, som for det meste bestod af konservative middelklasse repræsentanter. Der var ringe mulighed for en akademisk karriere for radikaltsindede samfundsforskere. Hertil kom så den pragmatiske fagbevægelse, som skyede samarbejde med intellektuelle.³⁰ Med henblik på »Sociological Aspects of American Socialist Theory and Practice« kommenterer sociologen Wilbert Moore klassebegrebet i USA således: »This should not be taken as a denial of evidence of differences of interests among »classes«, recognized in crucial instances of dispute and expressed in voting and other forms of overt behaviour. It is suggested however, that cleavages are sharp over particular outstanding issues, whereas in other instances allegiances run less to cleavages than to multiform fractures, and in still other instances divide on grounds largely extraneous to generalized social rank. For the most part, the socialist claim to a »class-conscious« allegiance is much too narrow to encompass the common and differential interests found in the heterogeneous contemporary community.«³¹ Efter en gennemgang af alle de forhold, som hindrede socialismens udfoldelse, må han til sidst stille spørgsmålet: Hvordan kunne der overhovedet have været nogen socialisme i USA?³²

Det længste og det bedst kendte af disse essays er Daniel Bells historiske gennemgang af »Marxian Socialism in the United States«. ³³ Kortfattet og med slagkraftige konklusioner analyserer han udviklingen hos Socialist Labor Party, Socialist Party of America, kommunistpartiet og alle de mellemliggende småpartier fra 1860'erne til 1950. — Bell opregner mange af de tidligere nævnte faktorer i det amerikanske samfund som medvirkende til udviklingsforløbet, men han tillægger partierne selv den overvejende betydning. Hans hovedsynspunkt med hensyn til SPA er, at partiet var alt for doktrinært. Partiet manglede evnen til at

²⁹ Sst., s. 450–51.

³⁰ Paul Sweezy, *The Influence of Marxian Economics on American Thought and Practice*, s. 484–85.

³¹ Wilbert Moore, *Sociological Aspects of American Socialist Theory and Practice*, 2, s. 545.

³² Sst., s. 553.

³³ Daniel Bell, *Marxian Socialism in the United States*, s. 213. — Senere udgivet separat under samme titel, Princeton 1967. Der vil herefter henvises til denne udgave.

være »af verden og ikke kun i den«, som Luther sagde om den unge reformationskirke.³⁴ Socialisterne var alt for optaget af at anskue udviklingen gennem ideologiske briller til at kunne tage ansvaret op og indgå de kompromisser, som er en praktisk politisk nødvendighed. Her vedkender han sig sin gæld til Max Weber, som var af stor betydning for Bell's årgang af amerikanske sociologer. Weber opdeler politisk aktivitet i ansvarlighedspolitik og samvittighedspolitik³⁵ og mener, at det under visse omstændigheder er muligt at forbinde de to, en mulighed, som socialisterne efter Bell's opfattelse ikke ville acceptere. Dette uddyber han nærmere i sit essay med titlen: »The Failure of American Socialism: The Tension of Ethics and Politics«.³⁶ De forskellige træk, som oftest fremhæves for at vise, at det amerikanske samfund i sin struktur enten var fundamentalt forskelligt fra de europæiske eller i sig indeholdt nogle karakteristika, der havde den samme udløsende effekt på social utilfredshed, som socialismen udløste andetsteds, mener Bell er utilstrækkelige til at forklare fænomenet. En bevægelse er lige som et individ at definere ud fra sine handlinger, og hver gang, en afgørende situation har vist sig, såsom 1. verdenskrig og depressionen i 30'erne, har socialistpartiet taget tilflugt til en ideel fordring og dermed unddrager sig ansvarlighedspolitik. Med en sådan indstilling kan man nok eksistere som en semireligiøs bevægelse, men ikke som et politisk parti. Derfor stod det i realiteten udenfor samfundet og kunne ikke få adgang til dets beslutningstagende institutioner.

David Shannon finder ikke, at det »ulykkelige problem«: at leve i, men ikke af verden, var så stort for socialistpartiet, set *netop* ud fra dets »handling« i fagbevægelsen, kommunalpolitik og i dets stillingtagen til aktuelle samfundsproblemer.³⁷ Her ligger hovedvægten i Shannons egen bog om socialistpartiet, som må anses for at være grundbogen om SPA.³⁸ Bogen redegør også for den store uensartethed, som i lighed med de store partier prægede partiet. De geografiske særpræg, der var fremtrædende, afspejlede samfundet på samme måde, som de mange forskellige sociale grupper, der af ligeså forskellige årsager var havnet i socialistpartiet. Lige fra isolerede, fremmedsprogede immigrantgrupper strakte det sig fra kristne socialister med moralsk-sociale motiver, over intellektuelle progressive, for hvem socialistpartiet var konsekvensen af tidens progressive holdning, til trænede fagforeningsfolk, som tjente deres fagforening og partiet med lige stor stædighed og iver, foruden landmænd, forpagtere og selvejere, som videreførte den populistiske retoriske tradition, hvilket til tider gik noget ud over Marx fortolkningen. Inden for disse grupperinger af partiets medlemmer fandtes de ideologiske opfattelser, der strakte sig over hele spektret. Dette billede tegner Shannon af den amerikanske socialisme på højdepunktet, som han som så mange

³⁴ Sst., s. 5-6. Også Engels har set paralleller i den kristne kirke. »Urkristendommens historie frembyder mærkværdige berøringspunkter med den moderne arbejderbevægelse«. Citeret hos Johs. Witt-Hansen, *De marxistisk-leninistiske principper*. Kbh. 1974, s. 78.

³⁵ H. H. Gerth & C. W. Mills, eds., *From Max Weber*. N.Y. 1946, s. 9.

³⁶ Daniel Bell, *The Failure of American Socialism: The Tension of Ethics and Politics*. - Udg. i *End of Ideology*. N.Y. 1965, s. 279.

³⁷ David Shannon's anmeldelse af Egbert og Persons, *Socialism and American Life*. Pennsylvania History, Oct. 1952, s. 512.

³⁸ David Shannon, *The Socialist Party of America*. N.Y. 1955.

andre anser for at være 1912. Årsagerne til den derpå følgende nedgangsperiode finder han ligeligt fordelt blandt det amerikanske samfunds udvikling og struktur: velstandsstigningen, verdenskrigen og partiets holdning dertil: to-partisystemet; den pragmatiske livsindstilling i USA, som er så lidt modtagelig for ideer, og som prægede fagbevægelsen, var tungtvejende faktorer. Han underkender ikke betydningen af forhold indenfor partiet, som bidrog til opløsningen, først og fremmest det manglende engagement i lokalt politisk arbejde, der, trods mange eksempler på det modsatte, var fremherskende. Shannon peger på, at de ledende skikkelser i partiet i afgørende situationer gjorde sig skyldige i fejlagtige beslutninger, som der knap var dækning for i partiets flertal, her tænker han særligt på eksklusionerne af dele af venstrefløjen og på anti-krigsholdningen.³⁹

Også blandt forfattere, som har beskæftiget sig med dette tidsrum i almindelighed, har problemstillingen omkring den amerikanske socialisme haft interesse, mest i egenskab af en baggrund på hvilken den øvrige samfundsudvikling kunne træde i relief. Louis Hartz sammenligner de liberale reformtilhængere i Europa med den progressive bevægelses samfundskritikere i USA, og han finder det ikke spor mærkeligt, at den største part af dem ikke så socialismen som en konsekvens af deres reformarbejde, som tilfældet var i Europa, hvilket dér var medvirkende til socialismens succes. Forskellen lå i den amerikanske liberale reforms natur, forsvaret for Horatio Alger-myten, som var den ubevidste drivkraft i denne bevægelse, og som afviste talen om klasser og strenge sociale skillelinjer. Herfra var der betydeligt længere til Marx, end fra Lloyd George's forsvar af arbejderklassen for englænderne, eller fra Bourgeois' solidaritets teori for mange franskmænd. — Der er i USA ej heller nogen arv fra feudaltiden i form af klasse modsætninger, som af Hartz betegnes som en teknik, de liberale reformatorer overtog fra det europæiske borgerskab. — Den manglende feudale institution i amerikansk historie har bevirket, at der ikke eksisterer nogen tradition for en social revolution, f. eks. som de franske borgeroprør mod aristokratiet, der kan videregives til proletariatet til brug i deres oprør mod borgerskabet; det er ukendte begreber i amerikansk tankegang.⁴⁰

Hartz' bog, hvori han bruger et kapitel til at diskutere forholdet mellem progressive og socialister, er egentligt et opgør med den progressive tradition. De progressive tænkere går derfor heller ikke ram forbi, når han bebrejder dem, at de havde ringe forståelse for deres samtid. »The Progressives failed, because, being children of the American absolutism, they could not get outside of it, and so . . . they built their analysis around a titanic struggle between »conservative« and »radical« which had little relevance to Western politics as a whole. They stood, as Bryan and Wilson themselves did, a unanimous age upside down and interpreted it in terms of cosmic conflict. But these men, as I say, were children of America: this was not true of the Marxists. The latter were children of Europe, »un-american« to begin with, outside of America, equipped with meaningful Western categories: feudalism, capitalism, liberalism. Why did they fail to com-

³⁹ Sst., s. 258-68.

⁴⁰ Louis Hartz, *The Liberal Tradition in America. An Interpretation of American Political Thought since the Revolution*. N.Y. 1955, s. 232-34.

prehend the nature of the American liberal world, determined as it was by the absence of the primitive feudal factor in the Marxian scheme? Here lies the real intellectual tragedy of the time . . .«.⁴¹

En af nøglerne til den komplicerede smæklås som holdt denne generation af samfundskritikere indelukket i et ganske vist rigeligt stort rum, med plads til flere med forskellige syn, men kun et vindue at se ud af, er opgøret med den forrige generation af progressive historikere, »the perennial battle, we wage with our elders, particularly with our adopted intellectual fathers«, som Hofstadter udtrykker det.⁴² Deres holdning til socialismen hænger tillige sammen med, at der, trods alle de afdækkede forskelle mellem den basalt konservative »progressive mind«, og den socialistiske målsætning om en total forandring af samfundsstrukturen, findes nogle fælles berøringspunkter i form af troen på udviklingens fremadskriden mod et højere stade, et næsten utopisk samfundsideal, som måtte hjælpes på vej af en tilhørende kampvilje, stridbar retorik, og åndelige skyklapper, som konsensus generationen tog afstand fra.⁴³

En anden nøgle til denne lås er debatten om ideologiernes endeligt, som gik blandt intellektuelle i hele den vestlige verden på baggrund af den anden verdenskrig, konservatismens hurtige udarten til fascisme og socialismen, der blev til stalinisme, som den afslørede sig i Moskvaprocesserne. For flere af dem, deriblandt tidligere medlemmer af kommunistpartiet, f. eks. Sidney Hook og Daniel Bell eller tilhængere af Norman Thomas' politik i socialistpartiets sidste år,⁴⁴ medførte det et opgør med deres egen fortid, der spores som en dyrekøbt erfaring i deres arbejder. De følte, at de kæmpede sig uden om den nemme løsning, at lade sig føre tilvejs af en troens, idealismens, ideologiens himmelstige,⁴⁵ ved at tage den for dem nødvendige konsekvens af deres erfaringer. — For denne generation kom New Deal til at stå som beviset på det amerikanske politiske systems absolutte overlegenhed. Den fleksibilitet, som systemet viste ved at tilpasse sig krisens krav og overvinde den uden at blive offer for totalitarisme, er for dem den målestok, hvormed alt andet måles.⁴⁶ Demokrati, et pluralistisk samfundssystem, politik, der balancerer omkring »The Vital Center«,⁴⁷ et økonomisk system a la Key-

⁴¹ Sst., s. 236.

⁴² Richard Hofstadter, *The Progressive Historians*. N.Y. 1970, s. XIV.

⁴³ »Konsensus er vel mest forståelig som betegnelse for kulturel homogenitet overfor polariseret konflikt. Det synes at dække den almindelige historiografiske anvendelse«. Niels Thorsen, *anf. arb.*, s. 350 note 20. Således vil udtrykket også blive anvendt her, skønt Inga Floto's betegnelse »de holdningskomplekser«, beskriver en side hos dem, som i denne forbindelse må fremhæves. — Inga Floto, 60'ernes dilemma, noget om at skrive historie. *Fortid og Nutid* 26, hefte 3, 1976. — Når der i det følgende anvendes udtrykket konsensusgenerationen skyldes det, at der i diskussionen om den amerikanske socialisme deltog andre end faghistorikere. Desuden var deres holdning særligt til dette emne præget af de fælles erfaringer i deres samtid.

⁴⁴ F. eks. Arthur Schlesinger og Reinold Niebuhr.

⁴⁵ Et udtryk som Gene Wise bruger om puritaneren Mather i Perry Miller's *'The New England Mind'*. — Gene Wise, *American Historical Explanations*. 1973.

⁴⁶ Hartz karakteriserer (*anf. arb.*, s. 231) den progressive reformtilhængers naivitet på denne måde: »... not yet having learned through the agony of the crash the New Deal techniques of burying ethics and 'solving problems'«.

⁴⁷ Titlen på Arthur Schlessingers bog fra 1949.

nes var det eneste, der syntes at have en realistisk fremtid for sig. »Man's capacity for justice makes democracy possible, but man's inclination to injustice makes democracy necessary«. ⁴⁸ — Sidney Hook beskriver en alternativ socialistisk filosofi, som han og andre ligesindede kan gå ind for. Et fundamentalt punkt i en sådan filosofi er »[an] uncompromising devotion to democracy in every section of organized social life, and its contention that without political democracy no other kind is possible. . . . Where no concensus can be established, it contains the hope, that the objective reciprocal interests of men will be sufficiently strong to provide a basis of cooperation which will tolerate or compromise these differences which cannot be negotiated«. ⁴⁹

Den her skitserede revision af deres samfundsopfattelse og oplevelsen af New Deal, som dog ikke alle var udelt begejstrede for (Hofstadter, Hartz), forekom ikke den efterfølgende generation at være en tilstrækkelig forklaring på deres afvisning af radikalisme som en del af amerikansk historie. Michael Rogin søger at give en forklaring på, hvorfor den pågældende generation af intellektuelle frygter såvel det radikale venstre som det radikale højre. ⁵⁰ Ved hjælp af Weber, Durkheim og Ortega y Gasset udreder Rogin, hvorledes moderne pluralister, der tidligere var kritiske overfor det kendte industrielle samfund, som gør brug af masserne på den enkeltes bekostning, nu optræder som forsvarere for det. — I det kapitalistiske industrisamfund har gruppen overtaget den funktion og beskyttelse af individet, som tidligere det geografisk afgrænsede samfund varetog. Gruppen er tillige det rationelle middel, hvormed individet kan nå sit mål; d.v.s. det moderne industrisamfund holdes i balance af gruppernes indbyrdes magtforhold. Radikalisme indebærer farer for totalitarisme, fordi den baner vej for massevælde, hvori individet er sårbart for mobilisering af massebevægelserne, og hvor der vil blive gjort brug af irrationelle motiver og metoder. — »The intellectual heritage of pluralism suggests that the theory is not simply a defense of diverse groups sharing power, but also an analysis and defense of tendencies within modern industrial society. Pluralism requires more than diversity; it requires as well the consensus and orientation of modern industrial society to protect and limit that diversity«. ⁵¹ Det er til dette formål, at Rogin anklager konsensusgenerationen for at nedvurdere den amerikanske radikalisme, men han fyrer også en salve af, der er beregnet på at ramme dybereliggende motiver. »But their psychology and sociology used in the main to attack moralistic politics and defend groups are also used crucially to defend a particular kind of moral politics. The moral politics defended are those resulting in social cohesion of modern industrial society; the root pluralists fear is of mass passion over public policy, not of con-

⁴⁸ Reinold Niebuhr, *The Children of Light and the Children of Darkness*. N.Y. 1944, s. XI.

⁴⁹ Hook, *anf. arb.*, s. 448-49.

⁵⁰ Michael Rogin, *The Intellectuals and McCarthy*. *The Radical Specter*. Cambr. Mass. 1967. Rogins ærinde er at afvise den sammenkædning af populisme, La Follette-progresivisme og McCarthyisme, som f. eks. Bell, Riesmann, Hofstadter og Lipset har fremhævet. Den umiddelbare anledning til denne tankeslutning er, at McCarthy blev valgt i La Follettes hjemstat Wisconsin.

⁵¹ *Sst.*, s. 15.

cern for the public interest per se.⁵² Derfor, mener Rogin, kommer pluralisterne også til at forsvare et elitestyre, og per implication til at frygte og angribe massebevægelser som sådan.

I denne kritik af konsensusgenerationen fremdrager Rogin nogle af de begreber, som illustrerer afstanden til New Left, og som særligt belyser begge grupperes forhold til arbejderbevægelsen og til socialismen. Det er forholdet mellem elite og masserne, radikalismen, det rationelle kontra det irrationelle, og det moralske i politik. New Left betragter massernes radikalisme som rationelle, d.v.s. adekvate, svar på deres livsbetingelser, hvilket farver deres grundholdning til radikale massebevægelser i historien. Baggrunden herfor skal søges i New Lefts eget udspring i en massebevægelse, altså på samme måde som konsensushistorikerne præget af deres samtid. — Begge gør krav på at værdsætte moral i politik, men medens New Left, meget lig den progressive tankegang, anser moralske mål for at være en forpligtelse og en mulighed, bygget på en god portion tillid til det gode i mennesket, ser konsensusfolkene moralsk adfærd i politik som en nødvendighed, en afværgemekanisme. Derfor falder socialismens moralskbetonede utopiske fremtidsvisioner, baseret på det samme menneskesyn, ud som irrationelle for dem, mens den forekom relevant for New Left.

Med the New Left i 60'erne kom konflikten atter ind i historieskrivningen. Denne nyorientering havde sit udspring i ungdomsoprøret, som i USA fortrinsvis rettede sin kritik mod Vietnamkrigen, mod ignoreringen af fattigdommen midt i overfloden, og mod uretfærdighederne i det samfund, der fremhæver lige muligheder for alle. Metoden var at konfrontere idealerne med realiteterne, et iøvrigt velprøvet middel i al amerikansk samfundskritik. Men også her var der tale om et generationsopgør, som den ældre generation gerne ville fremhæve, og den yngre generation gerne vil bagatellisere til fordel for understregningen af en nytolkning af historien.⁵³ Generelt var der tale om en venstredrejning, men spredningen i feltet var temmelig stor. Denne generation, der så sig omgivet af konflikter på alle sider, søgte en politisk formuleringsramme, der nærmede sig én eller anden form for socialisme. Den kom til at omfatte en bekendende marxistisk tolkningsmodel hos Genovese,⁵⁴ det mere hjemløse, socialkritiske hos Staughton Lynd,⁵⁵ og en historieskrivning, der lægger hovedvægten på den afvigelse, som andre metoder, parret med et andet udgangspunkt, kan frembringe i det historiske materiale, som f. eks. hos Thernstrom.⁵⁶ Ligeså findes alle grader af aggres-

⁵² Sst., s. 19.

⁵³ Irwin Unger, *The 'New Left' and American History: Some Trends in United States Historiography*. *American Historical Rev.* LXXII, July 1967, s. 1237 ff.

⁵⁴ Eugene D. Genovese, *Marxian Interpretations of the Slave South*. Barton Bernstein, ed., *Towards a New Past: Dissenting Essays in American History*. N.Y. 1969, s. 90 ff.

⁵⁵ »I believe Marxism is correct in its understanding of where humanity has been and is going. Think of it as a backdrop to the stage on which protagonists play their self-determined parts. It is nonetheless an essential element in the drama«. Staughton Lynd, *A Profession of History*. *The New Journal*. November 12, 1967. Lynd opfatter sig som socialist, men ovenstående synes at være karakteristisk for ham.

⁵⁶ Stephen Thernstrom, *Poverty and Progress: Social Mobility in a Nineteenth Century City*. Cambridge 1964.

sion og indignation i stilen.⁵⁷ Det er blevet fremført som den vigtigste anklage mod New Left historieskrivningen, og ligeså erkendt af dem selv, at deres resultater som bidrag til historieforskningen har været få, at de ikke har tilføjet noget virkeligt nyt udover en stort set fordømmende nyfortolkning.⁵⁸

Hvis man ser på arbejderbevægelsens historie og den amerikanske socialismes historie holder denne bedømmelse ikke stik. — Dette sociale engagement, som var så stor en del af New Left folkenes idémæssige bagage, øgede ikke overraskende deres interesse for netop disse felter i historien. Dertil kom ønske om at søge de åndelige forfædre: »... the New Left lacks an ideological or strategic unity that might enable it seriously to challenge the power of those institutions in American society to which it objects most strongly. It has rejected the »Old Left« of the 1930's and 1940's as irrelevant, both because of the debilitating entanglements of communists and socialists of various parties in the ideological disputes of the European movement in the 1920's and 1930's, and because of the rigidly bureaucratic and authoritarian concepts of state and party organization that have characterized those parties that style themselves »Leninist«. In other words, the young activists of the »New Left« have been unable to relate to the existing socialist parties or to identify any meaningful tradition for themselves in the experience of these parties. This is true largely for ideological reasons but also because there is no surviving popular knowledge of what was once a broadly based, deeply rooted, self-conscious movement for socialism in the United States. ... Yet a broadly based movement for socialism did exist in the United States before and during the First World War. Like the New Left it grew out of the American experience ...«.»⁵⁹ — Det blev udgangspunktet for historieforskningen herefter; spørgsmålet skiftede fra »hvorfor var der ingen socialisme i USA?« til »Hvilken karakter og omfang havde den amerikanske socialisme, da den fandtes?«. Man søgte at finde den amerikanske radikalisme frem, at vise at socialismen faldt ind i og blev en del af denne tradition.

Mens tidligere den dominerende form havde været syntesen med opmærksomheden rettet mod organisationerne og den politik, deres ledelse havde ført på nationalt plan, så blev focus nu flyttet mere i retning af de oversete grupper, de etniske minoriteter, de politiske protestgrupper, arbejderne udenfor AFL, eller organisationernes udvikling på delstats- og kommuneplan, etc. Kildematerialet måtte således også blive et andet. Sammenfaldende med muligheden for at anvende edb-teknik på et stort talmateriale, indgik økonomisk og demografisk statistik og valgresultater i undersøgelserne. Der blev sat skub i en mere indgående forskning af mindre områder, tillige med fornyet interesse for de undersøgelser der tidligere var foretaget. Den største mængde af arbejder kom nu i form af artikler i nationale men først og fremmest regionale tidsskrifter. Resultatet af

⁵⁷ Her går prisen nok til Norman Pollack i hans diskussion af Hofstadters syn på populismen: *Fear of Man, Populism, Authoritarianism and the Historian*. *Agricultural History* 39, 1965.

⁵⁸ Christopher Lasch; citeret hos Niels Thorsen, *anf. arb.*, s. 363.

⁵⁹ James Weinstein, *The Decline of Socialism in America, 1912-1925*. N.Y. 1967, s. VII-IX.

disse nye undersøgelser blev, at socialismen slet ikke havde været så ubetydelig endda i sit omfang, at den ikke havde opereret som et fremmedelement, der var overflødig, men at den tværtimod havde optrådt som ansvarlig for det i lokal politik, ja endda været alt for ivrig for at være en del af det amerikanske samfund, og ikke radikalt nok.⁶⁰ Dette synspunkt samledes især omkring tidsskriftet *Studies on the Left*.

Historikeren James Weinstein kom til at stå centralt i nyfortolkningen af arbejderbevægelsen som medredaktør af tidsskriftet og som forfatter af *Decline of Socialism in America*. Heri fremførte han bl. a. den tanke, at socialistpartiet under krigen ikke var gået totalt til grunde, men tværtimod mange steder havde fået en opblomstring netop p.gr.a. dets anti-krigsholdning. Partiet havde dermed opsamlet en del af den udbredte utilfredshed med USA's deltagelse i krigen. Som det eneste politiske parti med denne holdning havde det desuden tiltrukket rent pacifistiske vælgere, her i blandt også Wilson-progressive, som ikke havde kunnet følge ham i hans krigspolitik. Samtidigt havde denne situation givet et hidtil ukendt sammenhold indenfor partiet.⁶¹ — Weinsteins bog hviler på opgørelser over socialistpartiets positioner i de lokale administrationer over en årrække, samt den mængde af aviser og tidsskrifter, som blev udgivet af partiet over hele landet. Endvidere anvender han i stor udstrækning delstatsadministrationers og lokale fagforbunds arkiver. — Et andet hovedpunkt i Weinsteins bog var hans opfattelse af radikalismens skæbne i tyverne. Socialistpartiets tilbagegang skyldtes splintringen af partiet i 1919, men dets styrke blev en tid lang videreført i de pågældende fraktioner og deres alliancer på delstatsplan med landmænd og fagforbund.⁶² — Det var et nyt billede af den amerikanske socialisme.

Weinsteins bog om AFL repræsenterer mere en nyfortolkning af det kendte materiale.⁶³ Her er det atter organisationsledelserne, der er de hovedagerende. AFL's samarbejde med »Big Business« i det semiofficielle organ, National Civic Federation, beskriver han som klassesamarbejde, som forræderi mod arbejderne. AFL's ledelse lod sig lokke af »the corporate ideal«, som blev holdt op for dem af industriens ledere, med regeringens velsignelse. Det er disse repræsentanter for den amerikanske liberalisme, som hovedangrebet er rettet imod. »Liberalism in America has been ordinarily the movement on the part of the other sections of society to restrain the power of the business community.«⁶⁴ Det er denne påstand af Arthur Schlesinger, han ønsker at gøre op med. De liberales egen bagtanke var efter Weinsteins opfattelse stort set at gøre arbejderbevægelsen fjælig ved at give dem tilstrækkelige indrømmelser for at lukke luften ud af utilfredshedsbalancen, så den ikke revnede i revolution.

Bortset fra Weinstein og Ronald Radosh, blev der ikke foretaget nogen samlet

⁶⁰ F. eks. Gabriel Kolko, *The Decline of American Radicalism in the Twentieth Century. Studies on the Left*, 6, nr. 5, 1966.

⁶¹ James Weinstein, *anf. arb.*, kap. 3, s. 119.

⁶² *Sst.*, s. 325-26.

⁶³ James Weinstein, *The Corporate Ideal in the Liberal State, 1900-1918*. Boston 1968.

⁶⁴ Arthur Schlesinger, *The Age of Jackson*, citeret hos Weinstein, *The Corporate Ideal*, s. XII.

New Left tolkning af fagbevægelsens historie.⁶⁵ Derimod var interessen for de radikale arbejdersammenslutninger stigende. IWW's historie blev udvidet fra at være en fodnote i lærebøgerne eller et afsnit under overskriften radikale alternativer. — »We were naught, we shall be all« lyder en linje i den amerikanske udgave af Internationale; dette er titlen på Melwyn Dubofskys bog.⁶⁶ Heri fremstår IWW som den eneste virkelige proletarorganisation i perioden, hvis syndikalistiske ideologi er en konsekvens af dens position i samfundet. — Litteraturmængden om IWW er i det hele taget øget væsentligt, men det er ikke lykkedes for alle at undgå et romantiseret »Hallelujah-I'm-a-bum« eller frihedskæmper-billede.

Arbejderens historie, separeret fra fagbevægelsen, var allerede skrevet i 1960 af Irwin Bernstein i *The Lean Years*. Bernstein afslører ikke nogen historiografisk forankring; men hans indfaldsvinkel er følgende: »It begins with the worker rather than with the trade Union. I am, of course, concerned with the Worker, when he is organized and devote considerable attention to the manner in which his union bargains for him. But this is not all. I am also interested in him when he is unorganized, in his legal status, in his political behaviour, in his social and cultural activities, and how the employer and the state treat him«. ⁶⁷ — Et endnu større skridt væk fra organisationernes historie, og en større bevidsthed om at være kommet over i grænselandet til socialhistorien ses hos Herbert Gutman.⁶⁸ Han plæderer, som Bernstein, for at se arbejderens i sammenhæng med sine sociale og kulturelle omgivelser, men lægger endvidere vægt på den betydning, som selve arbejdet har på den enkelte. Mødet med den nye industrielle livsform indebar ifølge Gutman, et kulturchoke for immigranter. Men også for migranter, hvis baggrund var det agrare samfund, måske sydstatssamfundet, var det lige så fremmed og problemfyldt at omstille sig, når undtages sprogbarrieren. — Gutman erkender, at socialhistorikeren meget let kan få problemer med at definere klasse, kultur og samfund, og relationerne imellem dem, men mener dog at »an analytical model, that distinguishes between culture and society, reveals that even in periods of radical economic and social change powerful cultural continuities and adaptations continued to shape the historical behaviour of diverse workingclass populations«. ⁶⁹

Under indflydelse af de discipliner, der samtidigt var i hurtig udvikling, sociologi, socialhistorie, byudviklingshistorie (urban history), fremkom et billede af arbejderens og hans forhold til sine omgivelser. Stephen Thernstroms undersøgelser af social mobilitet benyttede sig af de nye tekniske hjælpemidler, uden at sætte

⁶⁵ Ronald Radosh, *American Labor and United States Foreign Policy*. N.Y. 1969. Foners bøger, se note 24, udkom i de år, men er et udtryk for en »Old Left« opfattelse. Se også Foners kritik af Radosh o. a. i: *Some Reflections on Ideology and American Labor History*. *Science and Society*, Winter 1970.

⁶⁶ Melwyn Dubofsky, *We Shall Be All: A History of the Industrial Workers of the World*. Chicago 1969. Joseph Conlin, *Bread and Roses Too: Studies of the Wobblies*. Westport, Conn. 1969.

⁶⁷ Irving Bernstein, *The Lean Years: A History of the American Worker, 1920–33*. Boston, 1960, s. IX. — Fagforeningerne er dog centrum i fortsættelsen: *The Turbulent Years: A History of the American Worker, 1933–1941*. Boston 1969.

⁶⁸ Herbert Gutman, *Work, Culture & Society in Industrializing America. Essays in American Working-Class and Social History*. N.Y. 1976.

⁶⁹ Sst., s. 18.

det historiske overblik eller engagement over styr.⁷⁰ Den sociale mobilitet, er Thernstroms konklusion, havde ikke nær de dimensioner, som den almindelige amerikanske myte antager. Derimod var mulighederne for at erhverve sig sin egen bolig og/eller kvalificere sig til at blive »semiskilled«, eller rigtig faglært, temmelig gode for en ufaglært arbejder. Om immigrantarbejderne som radikalt potentiel gav Thernstroms undersøgelser det resultat, at den geografiske mobilitet var af så stort et omfang, at nogen form for samhørighedsfølelse mellem disse forskelligsprogede arbejdere ikke nåede at opstå, idet de hele tiden forventede bedre forhold et andet sted.⁷¹

New Lefts ønske om at se arbejderbevægelsens historie fra arbejdernes perspektiv snarere end fra ledelsens side satte således på dette område gang i en udvikling, der snart strakte sig ud over denne bevægelses synspunkter.

Nyvrurderingerne i disciplinen Labor History⁷² har fulgt det mønster, der er gældende for amerikansk historieskrivning i det hele taget, med en enkelt undtagelse: det forekommer én, at modsætningerne mellem den progressive historieskrivning og den konsensusorienterede har været meget små, at der nærmest må siges at være en flydende overgang. Helt konkret drejer det sig om J. R. Commons, Selig Perlman og Philip Taft. Blandt dem er der stort set enighed om fagbevægelsens problemer, muligheder og accept af den kurs, den fulgte. De største farer for den organiserede arbejderbevægelse var de arbejdsgivere, der stod fast på principperne om the open shop, the American Plan, og hvad den ellers kaldtes, altså modstandere af faglig forhandlingsret, og de radikale politiske partier, der ønskede at sikre sig fagbevægelsens udtrykkelige loyalitet. Fagbevægelsens udviklingsmuligheder lå i ikke at udfordre den offentlige (middelklasse) opinion unødigt, men at søge en samarbejdskurs med arbejdsgiverne som ansvarlige partnere. Skønt Commons' udgangspunkt var den progressive periodes økonomiske tænkning og samfundssyn, så var han netop også med til at søge den effektueret i de undersøgelses- og mæglingskomiteer, som Wilson-administrationen nedsatte. For selv om progressivismens verdensbillede var konfliktbestemt, så var dens løsningsforslag samarbejde for de ansvarlige grupper omkring en balanceakse, der kunne udelukke dominans fra den ene eller den anden fløj. Dette er også grundtanken i Perlman's strategi, som han udarbejdede for AFL i 20'erne, da fagbevægelsen var i en svag position. »Advanced tradeunion philosophy«, kaldte han den.⁷³ — Tafts videreførelse af denne basisopfattelse faldt ubesværet ind i 50'erne og i be-

⁷⁰ Stephen Thernstrom, anf. arb. — For Thernstroms syn på den ideografiske syntese kontra kvantitativ metode i historieskrivningen, se: Quantitative Methods in History: Some Notes, i: S. M. Lipset and R. Hofstadter, eds., *Sociology and History: Methods*. N.Y. 1968.

⁷¹ Stephen Thernstrom, anf. arb., kap. 8.

⁷² »Labor History« var oprindeligt fagbevægelsens historie eller det kaldtes »Industrial and Labor Relations History«, med navlestrengen til økonomisk historie intakt. Tidsskriftet *Industrial and Labor Relations Review* indeholder ofte artikler om arbejderbevægelsens, mest fagbevægelsens, historie. — Tidsskriftet *Labor History*, oprettet i 1960, er bredspektret i sit indhold og det bedste sted at følge tendenserne. Om de nyere tendenser, se: Robert Zieger, *Workers and Scholars: Recent Trends in American Labor Historiography*. *Labor History*, Spring 1972.

⁷³ Perlman, anf. arb., kap. 9.

gyndelsen af 60'erne, hvor hovedmængden i hans arbejde faldt. New Left er således den første revision af Labor History.

New Left kom ikke til at opsuge hele historieskrivningen i 60'erne. Måske skyldtes det netop bevægelsens begrænsning i form af den åndelige afhængighed af politiske strømninger, samt en aldersfordeling, der var uden stor spredning, og som netop medførte, at den med tiden skrumpede ind i takt med den politiske udvikling, snarere end den bredte sig, og blev en ny »skole«, et nyt paradigme. — Paradigmebegrebet, som Kuhn⁷⁴ har beskrevet det og hvis udviklingsprocesser i historievitenskaben, Wise⁷⁵ har forklaret, har næsten visuel kraft. Det dominerende paradigme fremstår som en middelalderlig fæstning, der langsomt krakelerer i murværket og en støvsky, hvoraf det nye paradigme stiger som Fugl Fønix. — Der er blevet gjort meget ud af brudsituationen, af blotlæggelsen af brudfladerne. Måske findes den mest betydningsfulde fase i et paradigmeskifte der, hvor det dominerende paradigme er under angreb af et nyt, der stiller spørgsmålstejn ved dets forskning. Måske kan det gamle kun overleve, hvis det overtager nogle af det nyes ideer. — Hvis man skal se New Left i relation til paradigmebegrebet i historieforskningen, må det nærmest være i form af en udfordrende forklaringsmodel, som konkurrerede med den gamle, og for hvilken det ikke lykkedes at overtage bastionen, men dog at perforere de skrøbelige områder i forskningen.

Men post-New Left perioden er nu i sigte i arbejderbevægelsens historie: John Laslett tegnede allerede 1974 konturerne.⁷⁶ Han søgte at besvare spørgsmålene om den amerikanske fagbevægelse og dens forhold til socialismen ved at lede efter de holdninger, som var gældende i de enkelte forbunds tilfælde, først og fremmest med Perlman, men også med Thernstrom i tankerne. Han analyserede seks fagforbund, der havde socialistisk medlemsflertal eller socialistisk ledelse, måske begge dele. De var udvalgt, så de repræsenterede en varieret sammensætning af organisationsforhold, (industrielt, fagligt), etnisk blanding og geografisk tilhørsforhold.

Laslett undersøgte, hvad der bevirkede, at socialismen vandt indpas i disse fagforbund og hvad der fik dem til at forlade den igen.— Han måtte konkludere, at modsat Perlmans påstand var det ikke intellektuelle ledere, der havde indført socialismen; alle forbund var ledet af folk, der var avanceret i geledderne, og det var hos dem, den førte politik blev planlagt. — Kun i to af de seks forbund var der tale om et indslag af nyligt immigrerede arbejdere, resten bestod af engelsktalende indfødte eller »velassimilerede« immigranter. De omstændigheder, der først og fremmest var udslagsgivende, var dels arven fra det idealistisk politiske Knights of Labor og de radikale dele af populistpartiet, dels forskellige processer i industrialiseringen, der ændrede de faglærte arbejderes vilkår, proletariserede dem og skuffede deres forventninger, samt et ønske om at protestere mod Samuel Gompers' stærke greb om AFL's ledelse og krav om fortsat faglig organisering.

⁷⁴ Thomas Kuhn, *Videnskabens Revolutioner*. Kbh. 1973.

⁷⁵ Gene Wise, *anf. arb.*

⁷⁶ John Laslett, *Labor and the Left. A Study of Socialist and Radical Influences in the American Labor Movement, 1881-1924*. N.Y. 1970.

At socialismen visnede hen hos disse forbund, skyldtes hverken AFL-ledelsens klassesamarbejds politik, det vil være at overvurdere ledelsens styrke, eller socialistpartiets dogmatisme. Socialisterne i fagforbundene søgte at udnytte det eksisterende politiske system til deres fordel, og Wilson-administrationens resultater gjorde demokraterne mere attraktive at alliere sig med. — Endvidere lå presset over fagbevægelsen til at konformere; krigen understøttede det kun. — Opnåelsen af forhandlingsretten, som var så hårdt tilkæmpet, indebar også en forpligtelse for fagforbundene, der ikke var let forenelig med den revolutionære ideologi. Desuden må den øgede levestandard absolut ikke underkendes.⁷⁷

Laslett konkluderer således, at socialismen i en periode spillede en stor rolle også inden for fagbevægelsen, og at dens opblomstring var forbundet med industrialiseringen i samfundet. Imidlertid var industrialiseringens følger også årsag til socialismens tilbagetog. — Han må således på visse punkter erklære sig enig med Perlman. Det er Lasletts metode at sætte problemet om socialismen ind i en nøje sammenhæng med den øvrige samfundsudvikling, hvilket kommer til udtryk i opbygningen af samlingen »Failure of a Dream?«⁷⁸ og han når til konklusioner, der indeholder dele af både Konsensus og New Left tolkningerne.

Tendenserne synes i det hele taget at være, at arbejderbevægelsens historie er ved at blive løftet ud af det sekteriske, som var en reaktion på den manglende accept af arbejderbevægelsens rolle. Nu, da denne fra adskillige synsvinkler og med forskellige metoder er blevet underbygget, kan den atter sættes tilbage og ses i relation til samfundets andre institutioner og deres strukturer, i økonomisk, politisk og social sammenhæng. Det ret snævre synsfelt, der var bestemmende for 50'ernes og 60'ernes udlægning, skyldes de emotionelt ladede ideologiske kriser, som begge årtier på hver sin måde var præget af. Arbejderbevægelsens historie blev næsten et identitetsproblem for historikerne, hvilket tilslørede andre for historieskrivningen væsentlige problemstillinger. I forgrunden stod menneskesynet som udgangspunkt for samfundsopfattelsen, og emnet blev et spørgsmål om national selvforståelse; til dette formål måtte historien som så ofte før tages i anvendelse.

Hvad der syntes at udløse den spændte tilstand en smule, var den delvise omlægning fra mere eller mindre omfattende synteser til specialstudier. Skønt microsamfundet ikke er mindre kompliceret end macrosamfundet, faldt de sociale, økonomiske og politiske forhold stærkere i øjnene. Historieskrivningen om arbejderbevægelsen i USA er måske nu ved at være klar til at komme med den syntese, der kan være det modstykke til Perlman, som Brody efterlyste.⁷⁹ John Laslett har meldt sig med et bud herpå, der skal udkomme i løbet af 1979, med titlen: *A Short Comparative History of American Socialism, with Proposals for a New Theory of the Labor Movement*.⁸⁰

⁷⁷ Sst., s. 287 ff.

⁷⁸ John Laslett and Seymour Lipset, eds., *Failure of a Dream? Essays on the History of American Socialism*. N.Y. 1974.

⁷⁹ Se side 8.

⁸⁰ John Laslett, *A Short Comparative History of American Socialism with Proposal for a New Theory of the Labor Movement*. Udkommer i 1979. Personlig meddelelse fra forfatteren.